

MISTERI PER A VIURE

Santíssima Trinitat © Déu per a pensar – Dr Mn Jordi Castellet

S'explica la història de sant Agustí (+430), gran filòsof i teòleg, que caminava encaboriat en la doctrina de la Santíssima Trinitat, per veure com es podia comprendre un Déu en tres persones i ser capaç d'explicar-se lògicament i racional. Un dia es trobava passejant per la vora de la mar, allà a Hipona, quan tot d'una, es va fixar en un nen petit jugant a la sorra amb el seu castell. L'infant corria fins al mar amb un tassó, prenia l'aigua salada i la tirava en el forat que havia fet, una vegada i una altra. Agustí que li demana: «què estàs fent?» El nen respon: «doncs està molt clar: vull buidar la mar tirant l'aigua en aquest forat», li respongué el nen. «Això és impossible!» digué el teòleg Agustí. «És tan impossible –li contestà el noi– com pensar que amb la teva petita intel·ligència, pots comprendre el misteri de la Santíssima Trinitat.» I en aquell mateix instant, l'infant desaparegué.

La doctrina sobre la relació interna que mantenen el Pare, el Fill i Esperit Sant, de tal manera que cadascun d'ells és complet i igual a Déu, no essent tres déus sinó una sola substància, no pot ser plenament comprès per la ment humana. És un misteri per a contemplar i, sobretot per a viure, a partir de la Revelació que hem conegut per Jesucrist i la Tradició de l'Església. Per això no hem d'esperar que les Escriptures (Jn 3,16-18) ens donin una presentació clara i acabada d'aquesta doctrina.

El pensament de tres persones en un sol Déu no està explicat com a tal en l'Escriptura, tampoc el terme «Trinitat». Els primers cristians van arribar a aquesta conclusió quan aplicaven i desenvolupaven la fe que havien rebut de Jesucrist i de la seva revelació divina. Nogensmenys, Jesús el fill va parlar sobre el Pare que el va enviar i sobre l'Esperit Sant, que ell enviava a l'Església després de la seva ascensió al cel. Va explicar com el Pare li havia donat tot el que era i tenia i que, per això, al seu torn rebia del Pare l'Esperit Sant, tot el que n'havia rebut. Es pot endevinar aquí la unitat de voluntat en les tres persones divines.

En la història de la salvació, s'atribueix normalment la creació al Pare, la redempció al Fill i la santificació de l'Esperit Sant. No obstant això, tot i que són diferents com a persones, ni el Pare ni el Fill ni l'Esperit Sant mai no existeixen o actuen en forma aïllada de les altres dues persones. A l'igual que

Agustí, potser no entendrem molt bé el «com» de la comunitat trinitària divina completament, però en canvi, serà molt important entendre els perquès.

Per què Déu ens revela aquest misteri de la naturalesa del ser suprem? La importància d'aquesta doctrina resideix en el fet que hem estat creats a imatge de Déu. Per tant, com més comprenc Déu, més m'entendré a mi mateix i, a la inversa, «si el comprens, no és Déu; si és Déu, no el comprens», sosté el mateix Agustí.

Les persones sempre tracten de ser com el déu que adoren. Les persones que adoren a un déu

guerrer tendeixen a ser violentes i guerreres. La gent que adora un déu del plaer, es troba sempre a la recerca del benestar. Aquells que adoren un déu de la ira i de la venjança, tendeixen a ser venjatius. I aquells que adoren un déu d'amor i de perdó tendeixen a ser amorosos i compassius. Tal i com és Déu, així seran els seus fidels.

Raimon Panikkar (+2010)

remarca, en aquest sentit, parlar de la divinització de l'home. En «Les icones del misteri, 91-93» reconeix que es tracta de la via per la qual la persona entra de veritat en l'experiència divina, diu: «L'antropomorfisme biològic ens pot portar a pensar en el caràcter puntual de la paternitat divina i en la separació radical entre el Pare i el Fill. Les relacions intrinitàries són dinàmiques i en procés

constant: el Pare engendra contínuament el Fill i el Fill és contínuament engendrat, mentre l'Esperit esdevé l'expressió permanent d'aquest dinamisme. En aquesta processó intrinitària hem estat cridats a participar, perquè no ens podem limitar a ser mers espectadors.

Jesús ha experimentat aquesta unió radical amb la font que li dona la vida, a la qual dona el nom familiar d'*abbà* - papa. Aquí rau el sentit de la unió eucarística. És evident que hi ha un sol Fill, Jesucrist, però tot cristià està cridat a fer l'experiència, a través de l'eucaristia, encara que no necessàriament per la comunió, de ser plenament un mateix en la mesura que hom participa del misteri del Fill.^{Jn 6,35} Si no s'arriba a apreciar d'una forma experiencial, la vida cristiana no representarà gaire res més que una indoctrinació més o menys interessant; però s'haurà perdut l'arrel vital que sosté la fe.

Crist mediador no és tant un intermediari, per això esdevé capital l'experiència de Déu. Una certa tradició cristiana, políticament dominant, ha tingut sempre por de la divinització, perquè es pot presentar com aberrant. Tal vegada és per això que molts cristians temen poder arribar a l'experiència de la unitat no-dualista, trinitària, d'unió mística amb el Pare, l'origen i la font de l'ésser.»

